

Kaupunginkanslia Ennuste 1/2022

Päivämäärä: 11.4.2022

Täyttöohje

- Ennusteen päähuomioista kirjoitetaan
  - tiivistelmä, jota käytetään talouden ja toiminnan työpöytään sekä muihin kaupunkitason tiivistyksiin kaupungin johdolle.
  - yksi, yhtenäinen analyysi oman otsikkonsa alle.
  - riskeistä tulee oman otsikkonsa alle analyysi
  - kaikki yllämainitut analyysit kirjoitetaan talousarviovuoden näkökulmasta
- Strategiasta tulee oman otsikkonsa alle analyysi koko valtuustokauden näkökulmasta
- Kirjoitathan jokaisesta kohdasta lyhyen ja informatiivisen analyysitekstin, jossa on olennaisimmat päähuomiot

Ennusteen tiivistelmä: keskeisimmät nostot ranskalaisilla viivoilla (maksimimerkkimäärä 2200)

- kuvaa keskeisimmät talousarvion toteutumiseen vaikuttavat tekijät (kaupungin johdolle)
- älä listaa lukuja vaan keskity syihin ja tekijöihin lukujen takana

- Keskeisimmät kaupunginkanslian tavoitteet ja kaupunkiyhteiset tavoitteet ovat edenneet suunnitellusti. Näin ollen kaupunginkanslia ennustaa, että budjetti on toteutumassa talousarvion mukaisesti, kun ylitysoikeudet otetaan huomioon.
- Käyttötalousmenojen kasvun vastuuperiaatteen mukaista TA23 raamia on aloitettu valmistelemaan toimintaympäristön muutosten vaikutusten arvioinnilla.
- Investointiohjelman ja kaupunkistrategian talousraamin sovitusta tukevat TA-prosessin kehitystoimenpiteet on määritelty kevään raamiprosessia varten.
- Sotepe-uudistusta on koordinoitu sekä osallistuttu rahoitus- ja verovaikutusten ennakoarviointiin.
- Asuntotuotannon tavoitteen saavuttamisessa (7000 aloitettua asuntoa) on syytä huomioida rakentamisen työvoiman ja materiaalien saatavuushaasteiden vaikutus rakennusurakoitsijoiden halukkuuteen tarjota kokonaisuutena rakennusurakoita. Tämä saattaa vaikuttaa kaupungin toteuttaman kohtuuhintaisen asuntotuotannon aloitusedellytyksiin.
- Työllisyyden tilanne. Pitkäaikaistyöttömyys Helsingissä jatkaa kasvuaan. Kuntaosuuslistalla olevien määrään perustuva arvio työmarkkinatuen kuntaosuudesta on arvioitu olevan kasvussa niin lyhyellä kuin pitkällä aikavälillä tarkasteluna. Työmarkkinatuen kuntaosuuteen on vuodelle 2022 varattu 82,4 Milj. €. Alkuvuoden (tammi-helmikuu) toteuma on 13,4 milj. €. Tämän hetken ennuste on, että talousarvioon merkitty määrärahavaraus tulee käytetyksi kokonaisuudessaan.
- Digitaalisten uusien ratkaisujen ja muutosprojektien tarve ja määrä kasvavat. Hyödyt näkyvät toimialoilla sisäisten prosessien ja palveluiden parantumisena ja ajansäästönä. Digitaalista perustaa koskeva yhtiöittämisselvitys on tehty.

Ennusteen analyysi: talousarvion toteutumiseen vaikuttavat tekijät (käyttötalous, sitovat toiminnan tavoitteet sekä määrä- ja taloustavoitteet) sekä niiden johdosta käynnistetyt johtamistoimenpiteet

- kuvaa keskeisimpiä muutoksia ja syitä ennusteen taustalla
- kuvaa mihin taustaoletuksiin ennuste perustuu
- jos talousarvioon nähden on selkeitä poikkeamia, kuvaa mitä johtamistoimenpiteitä näiden johdosta on käynnistetty

- älä listaa lukuja vaan keskity syihin ja tekijöihin lukujen takana

Käyttötalous

1 40 01

Kaupunginkanslia ennustaa, että budjetti on toteutumassa talousarvion mukaisesti, kun ylitysoikeudet otetaan huomioon. Henkilöstömuutoksista johtuen henkilöstömenoissa näyttää syntyvän jonkin verran säästöä alkuvuoden toteuman perusteella. Ennuste perustuu siihen, että kaupunginkanslian toiminta etenee toimintasuunnitelman – ja tulosbudjetin mukaisesti.

1 40 02

Digitaalisten uusien ratkaisujen ja muutosprojektien tarve ja määrä kasvavat. Hyödyt näkyvät toimialoilla sisäisten prosessien ja palveluiden parantumisena ja ajansäästönä. Nettobudjetoitu digiperusta pysyy toimintakatteessa, mutta toiminnan volyymista johtuen asiakaslaskutus on kasvamassa arvioidusta 1,5 miljoonaa.

Konesaliprojekti ei etene suunnitellusti, joten siitä syntyvät miljoonan euron säästöt käyttömenoissa eivät toteudukaan tänä vuonna. Poistot toteutuvat 0,5 milj korkeampana, koska tilintarkastajien ohjeistuksesta jouduttiin tilipäätöksessä 2021 kirjaamaan sellaisia erä valmiiksi, joita oli suunniteltu pidettävän keskeneräisenä.

Sitovat toiminnan tavoitteet

Kanslian kaikkien kuuden sitovan tavoitteen ennustetaan toteutuvan. Kanslian sitovat tavoitteet vuodelle 2022 ovat:

1. Kaupunki uudistusalueille: Malminkartano-Kannelmäki, Malmi ja Mellunkylä on laadittu talousarvion pohjautuva kokonaisvaltainen toimenpide- ja investointisuunnitelma alueille kohdennettavista hankkeista vuosina 2022–2025.
2. Helsingissä on aloitettu vuonna 2022 vähintään 7 000 asunnon rakentaminen.
3. Sitoudumme valtuustokauden alussa käyttömenojen kasvun vastuuperiaatteeseen. Vuosittaiset talousarviot eivät ylitä vastuuperiaatteen mukaista menotasoa.
4. Kokonaisinvestoinnit mitoitetaan rahoituksellisesti kestäväälle tasolle toiminnan ja investointien rahavirran sekä lainakannan kasvun näkökulmasta
5. Kaupunginkansliaan on keskitetty kaupungin digitaalisen perustan toiminnot ja sen vakiinnuttaminen jatkuu
6. Työhön, koulutukseen ja yrittäjyyteen panostaminen työllisyyden kuntakokeilun avulla

Määrä- ja talousarvioitteen (suoritteet)

Työttömien osaamisen vahvistaminen työpaikoilla palkkatuetun työn, työkokeilun ja palkkatuetun oppisopimuksen avulla. Vuonna 2022 suoritettavana on, että 2 500 työtöntä työnhakijaa on aloittanut osaamista vahvistavassa toimenpiteessä. Toteuma ajalla 1.1. – 31.3.2022 on 467.

Arvio talousarviovuoden tavoitteisiin (sitovat ja muut), palvelutuotantoon, muuhun toimintaan ja toimintaympäristön muutoksiin liittyvistä merkittävistä riskeistä ja hallintatoimenpiteistä.

Laajavaikutteinen tietomurto / tietovuoto

Erityisesti sota Euroopassa ja Suomen lähialueella lisää riskejä ja on mahdollista, että juuri Helsinki on Venäjän tai sen kumppanien ja tukijoiden informaatiovaikuttamisen ja kyberhyökkäysten kohteena Ukrainan tilanteen ollessa aktiivinen, mutta myös sen jälkeen Nato-keskustelun ja mahdollisen jäsenyyshakemuksen vuoksi. Aikaa ja resursseja käytetään nyt siihen, että varmistetaan digitaalisen ympäristön perusjärjestelmien jatkuvuutta, kestävyyttä ja turvallisuutta.

Epävarmuutta asuntotuotannossa ja -markkinoilla

Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset voivat aiheuttaa merkittävää epävarmuutta koko rakennusallalle ja Helsingin kiinnostavuuteen investointikohteena. Painetta aiheuttavat työntekijöiden ja materiaalien saatavuuden lisäksi ennen kaikkea voimakkaasti kohonneet materiaali- ja energiakustannukset. Rakentamisen työvoiman ja materiaalien saatavuushaasteet vaikuttavat rakennusurakoitsijoiden halukkuuteen tarjota kokonaisuutena

rakennusurakoita, joka saattaa vaikuttaa kaupungin toteuttaman kohtuuhintaisen asuntotuotannon aloitusedellytyksiin. Venäjän hyökkäyssota aiheuttaa hinnankorotuspaineita hankintasopimuksiin; materiaali- ja energiakustannusten nousulla perustellaan toimittajien hinnankorotusesityksiä.

- Kaupunkistrategian painopistealueiden toteuttamisen analyysi:
- Kuvaa strategisten tavoitteiden toteutumisen edistymistä valtuustokaudella: onnistumiset ja ongelmat. Keskity tässä toimialan / liikelaitoksen tunnistamiin muutamiin keskeisiin painopistealueisiin.
- Hyödynnä sanoituksessa kaupunkistrategian valintojen, ohjelmien ja painopisteiden otsikointia
- Arvioi strategian keskeisiin tavoitteisiin pääsemisestä valtuustokauden aikana
- Kuvaa kokonaisuuden kannalta olennaisten strategiamittareiden muutoksia ja mitä ne kertovat strategian onnistumisesta
- Ohjeellinen pituus on yksi sivu.
- Tekstiosuudessa ei tarvitse toistaa ennusteen muissa kohdissa raportoituja asioita

Taide ja kulttuuri ovat hyvä elämän mahdollistaja

Matkailutoimialojen toimintaympäristöä koronapandemian jälkeisessä tilanteessa kehitetään matkailun tiekartan mukaisesti. Matkailun ja tapahtumien tiekarttaa on valmisteltu kaupunkiyhteisesti ja luonnos on valmis päätöksentekoon.

Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan

Kaupunkiuudistusalueille Malminkartano-Kannelmäki, Malmi ja Mellunkylä on käynnistetty talousarvion pohjautuvan kokonaisvaltaisen toimenpide- ja investointisuunnitelman valmistelu alueille kohdennettavista hankkeista vuosina 2022–2025. Kaupunkiuudistusalueiden kehittämistä tuetaan viestinnän ja markkinoinnin keinoin. Malmin identiteetin viestintäkonseptin valmistelu etenee suunnitellusti.

Toimiva ja kaunis kaupunki

Tavoitetasossa ollaan, mutta Ukrainan sota aiheuttaa niin kovan epävarmuuden, että mahdoton arvioida vielä vaikutuksia. Vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana rakennusluvitettiin 1 501 asuntoa, mikä ylittää kahden edellisen vuoden lukemat selvästi. Asuntoja myös aloitettiin viime vuotta enemmän: maaliskuun loppuun mennessä oli aloitettu 1 700 asunnon rakentaminen. Valmistuneiden asuntojen määrä jäi kuitenkin alle kahden edellisen vuoden, kun alkuvuonna valmistui 1 028 asuntoa. Rakenteilla olevan kerrosalan määrä on jatkanut edelleen viime vuonna alkanutta kasvuaan.

Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana

Strategian mukaisesti tavoite on, että vuosittaiset käyttömenot eivät ylitä talousarvion mukaista menotasoa. Käyttötalousmenojen kasvua ohjataan ja seurataan ennuste 1 yhteydessä. Toiminnan ja investointien rahavirtaa seurataan myös ennuste E1:n yhteydessä. Ukrainan sodan vaikutuksista kerätään samalla tietoa.

Investointien ohjauksen keskeisiä ohjeita ja investointien ohjelmointia kehitetään sekä toteutetaan kehitystoimenpiteitä investointiohjelman ja kaupunkistrategian talousraamin yhteensovittamiseksi. Tilahankkeiden käsittelyohjeen viimeistely etenee suunnitelman mukaan. Investointiohjelman ja kaupunkistrategian talousraamin sovitusta tukevat TA-prosessin kehitystoimenpiteet määritelty kevään raamiprosessia varten.

TA22 sovitut rakenteellisia tuottavuustoimenpiteitä edistetty kaupungin johtoryhmässä sovitusti, mm. Staran tuottavuusohjelma ja Dipe yhtiöittämisselvitys.

Arvio sotepe-uudistuksen rahoitusmallista ja palvelutarpeen vakioinnista on valmistunut. Lisäksi tehtiin erillinen sisäinen raportti maakuntaveron vaikutuksista Helsingille. Samalla on varauduttu erilaisten THL:n ja VM:n tulevien mallien arviointiin Helsingin näkökulmasta. Tähän kartoitettu osaaminen Kansliassa ja toimialoilla, erikseen varmistettu kokonaisuuden koordinointi ja johtaminen.

Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki

Strategiakaudelle on käynnistetty työvoiman saatavuuden hanke, jonka painopisteitä ovat muun muassa työvoiman hankinta, koulutukset ja edunvalvonta. Kaupungin henkilöstön pitovoimaan ja pysyvyyteen vaikutetaan jatkamalla johtamisen laatuun panostamista. Uusien esihenkilöiden rekrytointiin, perehdyttämiseen ja alkuvaiheen valmentautumiseen on otettu käyttöön uusi toimintamalli: ”Esihenkilön onnistunut alkutaival”.

Työterveyshuollon laatukilpailutus on käynnistetty. Laatukilpailutuksessa tavoitellaan henkilöstölle monipuolisempia palveluja ja kattavampaa palveluverkkoa.

Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

Sarastia365 HR -järjestelmän käyttöönoton valmistelu on edennyt tiiviissä yhteistyössä ja uusi palkkajärjestelmä otetaan käyttöön huhtikuussa.

Kaupunkitasoinen Hel.fi, intra-uudistus ja Kanslian pilottiprojekti ovat edenneet lähes suunnitellussa aikataulussa. Palautejärjestelmän käyttöönotossa viivästymää.

Tiedonhallintalain täytäntöönpanon toimenpiteet ovat edenneet suunnitellulla tavalla, asiahallinnan ja dokumentinhallinnan uudistamista on niin ikään edistetty.

Helsingin toimintaympäristön kannalta keskeisimmät ilmiöt ja muutostekijät on koottu Helsingin toimintaympäristön muutostekijät -verkkosivuille. Korona-tilannekuvaseuranta on käynnissä ja sitä jatketaan edelleen.

Helsinki on houkutteleva osaajille ja yrityksille

Kaupunkistrategian toimeenpanoa elinkeinopolitiikan näkökulmasta on tuettu valmistelemalla Helsingin kaupungin elinkeinopolitiikan painopisteet vuosille 2022–2025.

Kaupunkistrategian tavoitetta vahvistaa ja kehittää Helsingin asemaa yhtenä Euroopan parhaana innovaatioympäristönä, startup-keskuksena ja uusien elinkeinojen kehtona on toteutettu ns. kampusinkubaattorihjelman puitteissa.

Helsingin kaupunki ja kuusi alueen korkeakoulua ovat solmineet kahdenväliset yhteistyösopimukset, joiden tavoitteena on lisätä alkuvaiheen yritysten määrää kampuksille sijoittuvien esihautomo- ja muiden yrityspalveluiden avulla. Korkeakoulut ovat sitoneet toimintaan rahoitusta samassa suhteessa kuin kaupunki, mikä muodostaa vuoden 2024 loppuun mennessä merkittävän yli 10 miljoonan euron panostukseen alkuvaiheen yritystoimintaan sekä TKI-lähtöiseen yritystoimintaan.

Kaupungin työllisyystilanne on kehittynyt suotuisasti koronapandemian jälkeen, mutta erityisesti pitkäaikaistyöttömyys on edelleen korkealla tasolla. Kaupunki on valmistautunut aktiivisesti työllisyysenhoidon järjestämisvastuun uudistukseen.

Kansallista edunvalvontaa ja kansainvälistä yhteistyötä kehittämisessä

Kansallisen edunvalvonnan painopisteet on päivitetty ja käsitelty kaupungin johtoryhmässä. Kaupungin ja keskeisten kaupunkiverkoston hallitusohjelmatavoitteiden laadinta käynnistetty.